

การทดลองจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของจังหวัดราชบุรี An Experiment on Multicultural Education Management in Prathom Sueksa 1-3 in Ratchaburi

สุวรรณี ธุระแพง* เชิดชัย ธุระแพง* กำธร ไพจิตต์* วัฒนพงศ์ อ่อนนุ่ม*

Suwannee Thurapaeng* Cherdchai Thurapaeng* Kamthorn Paijit* Watanapong Onnum*

สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*

Program Physical Education Faculty of Education, Muban Chombueng Rajabhat University*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของโรงเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่นักเรียนมีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี โดยออกแบบพัฒนาแผนการสอน สื่อการสอน ตามแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม 5 มิติของแบงค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 27 คน และนักเรียนจำนวน 255 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบวัดสำหรับครู และนักเรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสังเกตบรรยากาศในชั้นเรียน สถิติที่ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบพัฒนาแผนการสอน สื่อการสอน มีค่าความเชื่อมั่น .90 ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องสร้างแผนการเรียนการสอนจำนวน 50 แผน และสร้างสื่อการเรียนการสอน 3 ภาษา จำนวน 20 ชิ้น การจัดการศึกษาทั้ง 3 ด้าน แยกตามมิติของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมของครู ยอมรับในภาพรวมร้อยละ 85 การเปรียบเทียบการยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม 5 องค์ประกอบ ซึ่งครูยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน การยอมรับโดยรวม มีค่า 4.70 การรับรู้บรรยากาศพหุวัฒนธรรมของครู จำแนกตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน โดยรวมมากกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เปรียบเทียบการรับรู้บรรยากาศทางพหุวัฒนธรรมองค์ประกอบทั้งหมดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า 13.33

คำสำคัญ: การทดลอง, การศึกษาพหุวัฒนธรรม, ประถมศึกษา 1-3, จังหวัดราชบุรี

Abstract

The objective of this research was to experiment the multicultural education management of different ethnic students in Prathom Sueksa level 1-3 in Ratchaburi province that designed and developed the lesson plans and teaching media on the multicultural education using 5-dimension multicultural education of Bank. The samples were 27 teachers and 255 students, and selected by multiple random sampling. The instruments were measurement forms for teachers and students, in-depth interview form, and classroom-atmosphere observation form. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation and F-test.

The results revealed that the design and development of lesson plans and teaching media was set by the researchers. The result of the reliability was .90. Teachers, administrators,

and related people made 50 plans and made 20 pieces of 3-language teaching media. The overview of multicultural education showed the dimension of education management of 3 aspects was at quite high level. The multicultural acceptance of teachers was 85% in the overview. The comparison of the multicultural variety's acceptance showed that teachers accepted multicultural variety, indifferently, and was 4.70 in the overview. The perception of multicultural atmosphere classified into 6 aspects and its overview was more than 80% at quite high level. When comparing all aspects of the perception of multicultural atmosphere, it was different significantly at the statistical level of .05 with 13.33.

Keywords: Experiment, Multicultural Education, Prathom Sueksa 1-3, Ratchaburi

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จังหวัดในภาคเหนือตอนบน พลเมืองจะประกอบด้วย ชาวไทยล้านนา และชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลานคราชวาส และสตูล จะมีคนไทยเชื้อสายมลายูอาศัยร่วมกับคนไทยถิ่นใต้ และคนไทยเชื้อสายจีน ภาคตะวันตกในส่วนที่ติดกับชายแดนประเทศเมียนมาร์ เช่น จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี จะมีคนเชื้อสายพม่า มอญ กะเหรี่ยง และลาวอาศัยร่วมกับคนไทย ซึ่งความหลากหลายทางชาติพันธุ์นี้เองที่จะส่งผลให้สัดส่วนนักเรียนไทยกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนของจังหวัดดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือ จำนวนนักเรียนต่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียนร่วมกับนักเรียนไทยมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี รวมทั้ง วิถีชีวิต จะทำให้สถานศึกษาและครูมีภาระงาน และอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากสถานศึกษาปกติ

การให้บริการทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างกลุ่มชาติพันธุ์ และต่างวัฒนธรรม เรียนร่วมกันตามจังหวัดดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนส่วนใหญ่มักจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักสูตรกลาง ที่ส่งมาจากกระทรวงศึกษาธิการ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของเด็ก ส่งผลให้เด็กต่างวัฒนธรรมไม่สามารถเชื่อมโยงระหว่าง สิ่งที่เรียนกับชีวิตจริงในชุมชนได้ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน ไม่เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ รวมทั้งส่งผลต่อการออกกลางคันในที่สุด นอกจากนี้ การจัดสภาพแวดล้อม หรือบรรยากาศทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนยังไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนที่มาจากต่างชาติพันธุ์และวัฒนธรรม มีเจตคติที่ดีต่อกัน นักเรียนต่างชาติพันธุ์และวัฒนธรรมมักจะทำกิจกรรมเฉพาะในกลุ่มของตน ไม่ยอมรับเพื่อนจากต่างวัฒนธรรม และนำไปสู่การเกิดอคติต่อกันในที่สุด งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียน จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการ และวิธีการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันไป ตามเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมได้ ส่งผลให้นักเรียนไม่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน ทั้งทางพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม ทักษะชีวิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Jenks, Lee, and Kanplo, 2001) ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องคิดหารูปแบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยความ

กระตือรือร้น ภายใต้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย คือ มีความเสมอภาค เสรีภาพและความยุติธรรม นักเรียน สามารถพัฒนาความคิดในเชิงบวก เกิดความเข้าใจ เคารพและยอมรับในความแตกต่างหลากหลาย วัฒนธรรม (Grant and Ladson-Billings, 1997) โรงเรียนจึงควรได้รับการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการยอมรับ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน เกิดความยุติธรรมระหว่างกลุ่มนักเรียนต่างวัฒนธรรม (Banks, 2001)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างวัฒนธรรมเรียนร่วมกัน เรียกว่า การศึกษาพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) ซึ่งหมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติหรือกลุ่ม ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิต ได้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเอง และวัฒนธรรมของเพื่อนคนอื่น ๆ เกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติต่อกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

สำหรับเป้าหมายของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ การฝึกนักเรียนให้เป็นพลเมือง ที่พร้อมจะอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายวัฒนธรรม รวมถึง การลดอคติและการเลือกปฏิบัติต่อกัน (Fullinwider, อ้างถึงใน บัญญัติ ยงยวน, ปนัดดา ธนเศรษฐกร และวสุนันท์ ชุ่มเชื้อ, 2555) ซึ่งมีเป้าหมายหลัก อยู่ 2 ประการ ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการศึกษา หรือได้รับการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน และ 2) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความอดทนอดกลั้น และเกิดการยอมรับ เคารพ ในความแตกต่างหลากหลาย วัฒนธรรม ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Wan (2006) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของคนอื่น ทั้งในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี คือ จุดเริ่มต้นสำคัญที่ก่อให้เกิดสันติภาพ และความสามัคคีปรองดองกันในหมู่มนุษย์ และนักการศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเตรียมคนรุ่นใหม่ให้พร้อมที่จะอยู่ในชุมชนโลกที่มีความแตกต่างหลากหลายวัฒนธรรมเช่นนี้

ด้วยการตระหนักถึงการให้บริการและการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาดังกล่าว คณะวิจัย จึงต้องการที่จะพัฒนา และทดลองรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมขึ้น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ภายใต้แนวความคิดที่ว่า การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องตอบสนองความต้องการ และวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายได้อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกทาง วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเป็นอยู่ ดังนั้น รูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของงานวิจัยนี้ จึงใช้ผลที่ได้จากการศึกษาพื้นฐานความเป็นอยู่ สภาพการณ์การจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี ที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์เป็นฐานในการออกแบบ ร่วมกับแนวทางในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา 5 มิติ ของแบงค์ (Banks, 2001) ประกอบด้วย 1) การบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับเชื้อชาติ วัฒนธรรม ในวิชาต่าง ๆ 2) การสร้างความรู้ใหม่ 3) การลดอคติ 4) การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม และ 5) การปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมทั้ง การพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างเต็มศักยภาพ

ผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษานี้จะได้แนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ที่เหมาะสมกับบริบทความ หลากหลายชาติพันธุ์ ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี โดยการวิจัยนี้ได้เลือกพื้นที่เป้าหมายในการเก็บข้อมูล และการทดลองรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมเป็นจังหวัดราชบุรี เนื่องจากจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ประชากรที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม อันได้แก่ คนเชื้อชาติไทย เมียนมาร์ มอญ กะเหรี่ยง และ

ลาว โดยเฉพาะในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอจอมบึง ดังนั้น จำนวนนักเรียนเชื้อชาติเมียนมาร์ มอญ กะเหรี่ยง และลาว ที่เรียนในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้ จะนำไปเผยแพร่ให้กับโรงเรียนที่มีองค์ประกอบของนักเรียนที่คล้ายคลึงกับการศึกษาครั้งนี้ได้นำไปประยุกต์ใช้ พัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดลองจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่นักเรียนมีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างครู ได้แก่ ครูผู้สอน ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 และ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

กลุ่มตัวอย่างนักเรียน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 255 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.1) ความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ด้านความรู้ความเข้าใจ
 - 2.2) ความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ด้านการเห็นความสำคัญ
 - 2.3) ความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ด้านการลงมือปฏิบัติ
 - 2.4) การยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม
 - 2.5) การรับรู้บรรยากาศการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ทั้งฉบับครู และนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งประกอบด้วยแบบวัด 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการเห็นความสำคัญและด้าน การลงมือปฏิบัติซึ่งพัฒนาโดยคณะวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยส่งหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยและผู้ดำเนินการชี้แจงและรวบรวมจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตบรรยากาศ ในห้องเรียน และบรรยากาศทั้งโรงเรียนของโรงเรียนทดลอง รวมทั้งสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มครู มาวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตบรรยากาศในห้องเรียน และบรรยากาศทั้งโรงเรียนของโรงเรียนทดลอง รวมทั้ง การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มครู มาวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบวัดต่าง ๆ ของครู และนักเรียน ในโรงเรียนทดลอง มาหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การทดลองจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของจังหวัดราชบุรี” เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสาน ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร วิธีการเชิงคุณภาพ การสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ และวิธีการทดลอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อทดลองจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ในโรงเรียนประถมศึกษา1-3 ที่นักเรียน มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสถานการณ์การจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่นักเรียนมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ระยะที่ 2 การทดลองรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม และการศึกษาความเป็นไปได้ในการเผยแพร่แนวคิด และวิธีการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม

ระยะที่ 1 การศึกษาสถานการณ์การจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

การศึกษาสถานการณ์การจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน และองค์ประกอบทางเชื้อชาติของนักเรียน โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางราชการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ข้อมูลนักเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2561รวมทั้งหมด18,699 คน

ส่วนที่ 2 การศึกษานโยบาย มาตรการ และวิธีการจัดการศึกษาในบริบทที่นักเรียนมีความ แตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ในหน่วยงานระดับนโยบายส่วนกลาง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ใช้การ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารของทางราชการเป็นสำคัญ ขณะที่หน่วยงานกำกับนโยบายระดับพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1, 2 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารของทางราชการ และการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา 1 คน และศึกษานิเทศก์ 1 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ จำนวน 8 ข้อ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ติดต่อดำเนินการและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสังเคราะห์สถานการณ์การจัดการศึกษาในบริบทที่นักเรียนมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ร่วมกับข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ต่อไป ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลเอกสารดังกล่าว สามารถสรุปได้ ดังนี้

เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับปรัชญา แนวคิดนโยบาย และแนวปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และแนวทาง การให้การศึกษาอบรมเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า ปญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ประกาศว่า มนุษย์ทั้งมวลมีศักดิ์ศรี และความเสมอภาค ทุกคนมีความชอบธรรมที่จะมีสิทธิและเสรีภาพ โดย ไม่มีการจำแนกความ แตกต่างใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว และชาติกำเนิด

ส่วนที่ 3 การสำรวจสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในด้านการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การยอมรับความ หลากหลาย ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม และบรรยากาศภายในโรงเรียน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครู และตัวแทนนักเรียน การสนทนากลุ่มกับผู้ปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน และครู จำนวน 27 คน โดย การเลือกแบบเจาะจง ในอำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ และแนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ครู จำนวน 8 ข้อ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ติดต่อนัดหมายและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสังเคราะห์สถานการณ์การ จัดการศึกษาในบริบทที่นักเรียนมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ร่วมกับข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ต่อไป การ รวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มกับผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 5-10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม จำนวน 6 ข้อ โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือมายังผู้อำนวยการโรงเรียนให้ติดต่อนัดหมายผู้ปกครองนักเรียน และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มด้วย ตนเอง

สรุปผลการวิจัย

ภาพรวมสถานการณ์การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1, 2 พบว่า การรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน และจากการใช้แบบสอบถาม พอสรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้กับเด็กต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม ได้มีโอกาสเข้าเรียน โดยให้เหตุผลว่า เป็นการ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ตามหลัก มนุษยธรรม แต่ก็ยังพบว่า มีคนอีกส่วนหนึ่งมองว่าเด็กต่างเชื้อชาติเหล่านี้ เป็น ภาระทั้งด้านงบประมาณ ของชาติ และอาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงของชาติในอนาคต

2. รูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตนี้ ยังคงใช้แนวทางการจัดการศึกษาที่นำมาจาก ส่วนกลาง โดยใช้เนื้อหาความรู้ที่กำหนดจากส่วนกลาง มาใช้สอนนักเรียน เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อม สำหรับ การทดสอบระดับประเทศ ผู้บริหาร และครูส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าหลักสูตรจากส่วนกลาง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการ เรียนรู้ของนักเรียนต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม และส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการศึกษาคือ ช่วยเหลือเด็กต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างดี และครูส่วนใหญ่มี ความเชื่อว่าจะไม่จำเป็นต้องนำ เนื้อหาทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตของนักเรียน ต่างเชื้อชาติ เข้ามาบูรณาการกับ เนื้อหาของไทย

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ การเข้าค่ายพุทธบุตร การทำกิจกรรม วันเด็ก วันแม่ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียน และผู้ปกครองไทย และต่างเชื้อชาติได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เป็นเวทีของการแสดงออกทางวัฒนธรรม เช่นการแต่งกาย อาหาร ภาษา ของกลุ่มต่าง ๆ ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดความรักสามัคคีกันมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะกิจกรรมดังกล่าวจะมีบรรยากาศของความร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย และในระหว่างการทำงานร่วมกันทำกิจกรรมนั้น นักเรียนและผู้ปกครองก็มีโอกาสได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ วัฒนธรรมของกันและกันมากขึ้น

4. พบว่าผู้ปกครองนักเรียนต่างเชื้อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มอญ พม่า จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างมาก เมื่อเทียบกับผู้ปกครองคนไทย โดยจะเป็นการเสียสละทั้งกำลังทรัพย์และกำลังกาย เมื่อมีการเชิญประชุมผู้ปกครองเหล่านี้จะมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน

5. สภาพการอยู่อาศัยและกิจกรรมในชุมชน เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างทัศนคติที่ดี ระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ เนื่องจากคนไทยจะเป็นเจ้าของที่ดินและเป็นนายจ้าง ในขณะที่คนต่างชาติ จะเป็นลูกจ้างทำงานในไร่ ในสวน ตั้งบ้านเรือนอยู่บนที่ดินของนายจ้าง ด้วยเหตุนี้เด็กไทยกับเด็กต่างชาติซึ่งนอกจากจะพบกันที่โรงเรียนแล้ว นอกโรงเรียนก็ยังมีโอกาสได้เล่นกันอีก แม้ว่าเด็กไทยจะดูมีสถานะที่เหนือกว่าเด็กต่างชาติ แต่ด้วยความเป็นเพื่อนนักเรียนชั้นเดียวกันหรือโรงเรียนเดียวกัน มีกิจกรรมทำร่วมกันทั้งในและนอกโรงเรียน ก็เอื้อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานการณ์การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่นักเรียนมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

1.1 ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่นักเรียนมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม พบว่า องค์การสหประชาชาติได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติออกมาหลายฉบับ เพื่อให้รัฐภาคีได้คำนึงถึงสิทธิของเด็กที่จะได้รับเลี้ยงดู และให้การศึกษาโดยไม่คำนึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และที่พบว่า ประเทศไทย ซึ่งลงนามเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อปี พ.ศ. 2535 ก็ได้ออกกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้สอดคล้อง ทั้งในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ และที่เห็นเป็นรูปธรรม คือมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ได้เห็นชอบในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา โดยระเบียบนี้มีผลให้โรงเรียนและสถานศึกษา ทุกแห่ง ต้องรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทยได้เข้าเรียน จึงส่งผลให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ทั้งที่อพยพมากับพ่อแม่ หรือเกิดในประเทศไทย ได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง

การออกระเบียบการรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรของประเทศไทย นับว่าเป็นการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างครบถ้วน แม้ว่าจะใช้เวลากว่าสิบปี หลังจากได้ลงนามให้การ รับรองแล้วก็ตาม ซึ่งการรับเด็กกลุ่มดังกล่าวเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับของไทย นับว่าเป็นภาระด้าน งบประมาณของประเทศไม่น้อย เพราะรัฐต้องจ่ายค่ารายหัว ค่าอาหารกลางวัน เสื้อผ้า แบบเรียน และอื่นๆ อีกจำนวนมาก

1.2 ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติวัฒนธรรม จากรายงานจำนวนโรงเรียน และจำนวนนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1,2 ปีการศึกษา 2560 พบว่า มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1-3 ทั้งหมด 4,279 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 จำนวน 727 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 350 คน นักเรียนชาย 377 คน นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 3,391 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 1,603 คน นักเรียนชาย 1,788 คน ระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 3,642 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง

1,688 คน นักเรียนชาย 1,954 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2,260 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 2,019 คน นักเรียนชาย 2,260 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3,872 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 1,829 คน นักเรียนชาย 2,043 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4,072 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 1,995 คน นักเรียนชาย 2,077 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3,942 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 1,797 คน นักเรียนชาย 2,145 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4,065 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 1,981 คน นักเรียนชาย 2,048 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4,048 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 1,873 คน นักเรียนชาย 2,175 คน มีห้องเรียนทั้งหมด 1,740 ห้อง พบว่าเป็นนักเรียนที่พ่อแม่สัญชาติไทย แต่เชื้อชาติกะเหรี่ยงและอื่นๆ จำนวนมาก เนื่องจากพ่อ แม่ของนักเรียน เหล่านี้อพยพย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยในประเทศไทยเป็นเวลานานแล้ว จนได้รับสิทธิเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และได้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก (ทร. 14)

1.3 ผลการศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1,2

1.3.1 ข้อมูลที่ได้จากครู

ข้อมูลสถานการณ์การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ที่ประเมินจากครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1,2 จากแบบประเมินความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ตามแนวคิดการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของ James Banks 5 ด้าน คือ 1) การบูรณาการเนื้อหาวัฒนธรรมไปในวิชาต่าง ๆ 2) การสร้างความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม 3) การลดอคติ 4) การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม และ 5) การปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมใน โรงเรียน โดยพบว่าครูมีคะแนนความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมด้านการเห็นความสำคัญ หรือการมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ขณะที่ครูมีความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านการลงมือปฏิบัติตามแนวทางของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Gates (2006) ที่สำรวจ ความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ตามแนวคิดการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมของ James Banks 5 ด้านเช่นเดียวกัน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา ที่สอนในเขตชนเมือง มลรัฐ โคโลราโด สหรัฐอเมริกา มีคะแนนความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมด้านการเห็น ความสำคัญ (Levels of Importance) มากกว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) และการลงมือปฏิบัติ (Implementation) สอดคล้องกับที่ Brown and Medway (2007) ทำการสำรวจบรรยากาศภายในโรงเรียน และความคาดหวังของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา มลรัฐแคลิฟอร์เนียได้ สหรัฐอเมริกาที่พบว่าปัญหาสำคัญของ ครู คือ สถาบันที่ผลิตครู ยังไม่มีโครงการหรือเนื้อหาวิชาที่จะเตรียมครูให้พร้อมสำหรับการสอนให้กับ เด็กจากต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม และสอดคล้องกับการศึกษานี้ ที่พบว่าครูร้อยละ 50.30 ตอบว่าไม่มีความรู้เรื่องของการศึกษาพหุวัฒนธรรม เมื่อครูไม่เคยได้เรียนรู้ หรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรมจึงไม่มีแนวทางการปฏิบัติ ดังผลการวิจัยที่เหมือนกันของทั้งสองประเทศ และสอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวลักษณ์ เรืองศรี (2549) การศึกษาบริบททางพื้นที่ของโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดศึกษาของสังคมไทย การเตรียมครูสู่ห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการจัดศึกษาเพราะในสังคมของโรงเรียนผู้เรียนพหุวัฒนธรรมมิใช่ประชากรกลุ่มน้อยอีกต่อไป ดังนั้นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ควรมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจต่อผู้เรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม เพื่อลดความเหลื่อม

ถ้าในการจัดการศึกษา การสร้างพัฒนารูปแบบหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพของผู้เรียนโดยมีการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

เมื่อประเมินสถานการณ์การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ด้วยแบบประเมินการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม พบว่า ครูส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80-90) มีคะแนนการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม ทั้งที่แยกเป็นรายด้านและโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และระดับสูง ซึ่งผลการศึกษานี้ เป็นไปในทิศทางเดียวกับที่พบว่า ครูมีคะแนนความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมด้านการเห็น ความสำคัญ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยอาจอธิบายด้วยหลักจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณของความเป็น ครู ที่จะต้องให้การอบรมสั่งสอนศิษย์ทุกคนโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ เชื้อชาติ วัฒนธรรม ให้ความเสมอภาค และความยุติธรรมแก่เด็กทุกคน ซึ่งตรงกับปรัชญา แนวคิดของการศึกษาพหุวัฒนธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติ พบว่าครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม มีการยอมรับความหลากหลาย วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตและการยอมรับโดยรวมสูงกว่าครูที่ไม่มีความรู้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่ครู มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม อันเกิดจากการได้ฟัง ได้อ่าน ได้ศึกษา อบรมประชุมสัมมนา ทำให้ครูได้ซึมซับปรัชญา แนวคิดพหุวัฒนธรรมนิยม (Multiculturalism) ที่ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีของ ความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันด้วยหลักความเสมอภาค และความยุติธรรม โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ วัฒนธรรม ซึ่งปรัชญาแนวคิดเหล่านี้ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดี หรือมีการยอมรับความหลากหลาย วัฒนธรรมในที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของบัญญัติ ยงยวน, จิระพันธ์ เดมะ และอินทรา หิรัญสาย (2551) ที่สำรวจการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมของครูในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ของประเทศไทย พบว่าครูที่ได้คะแนนความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม ของตนเอง และของนักเรียนระดับสูงก็จะมีคะแนนการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อประเมินสถานการณ์การจัดการศึกษาด้วยแบบประเมินบรรยากาศพหุวัฒนธรรมในโรงเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.00) รับรู้ถึงการมีบรรยากาศพหุวัฒนธรรมในโรงเรียน ในระดับค่อนข้างสูง และระดับสูง และร้อยละ 15.60 ระบุว่าไม่มีบรรยากาศพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติพบว่า ครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม จะรับรู้ว่าการเรียนสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางหรือหลักการของการศึกษา พหุวัฒนธรรม มากกว่าครูที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูที่ มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพหุวัฒนธรรม ก็จะมีควมไวในการรับรู้ถึงเหตุการณ์ หรือบรรยากาศที่เกิดขึ้น ในโรงเรียน ได้ดีกว่าครูที่ไม่มีความรู้ หรืออาจแปลความได้ว่า ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเรื่องใดเรื่อง หนึ่ง จะช่วยให้บุคคลรับรู้เรื่องราว หรือเหตุการณ์ตามสภาพที่เป็นจริงมากกว่าคนที่ไม่มีความรู้

สรุปผลภาพรวมสถานการณ์การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1,2 พบว่า การรวบรวมข้อมูลทั้ง จากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียน และจากการใช้แบบสอบถาม พอสรุปได้ว่า

1.3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ให้กับเด็กต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม ได้มีโอกาสเข้าเรียน โดยให้เหตุผลว่า เป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ตามหลัก มนุษยธรรม แต่ก็ยังพบว่า มีคนอีกส่วนหนึ่งมองว่าเด็กต่างเชื้อชาติเหล่านี้เป็นภาระทั้งด้านงบประมาณ ของชาติ และอาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงของชาติในอนาคต

ทัศนคติหรือมุมมองที่แตกต่างของบุคคลกลุ่มดังกล่าว เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในทุกประเทศที่มีผู้อพยพย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ กลุ่มคนที่เห็นด้วยกับการรับเด็กต่างเชื้อชาติวัฒนธรรมเข้าเรียน จะคิดอยู่บนฐาน ของความรัก

ความเมตตา ตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา ไม่ยึดติดกับความเป็นเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา แต่จะเชื่อว่าการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งที่ชาวพุทธควรกระทำ ขณะที่กลุ่มคนที่คัดค้าน จะคิดอยู่บน ฐานของหลัก เศรษฐศาสตร์ และหลักรัฐศาสตร์ โดยกล่าวว่า คนต่างเชื้อชาติเหล่านี้ นอกจากจะเป็นภาระ ด้านงบประมาณที่ รัฐไทยต้องให้การเลี้ยงดู ให้การศึกษาแล้ว คนเหล่านี้อาจจะเข้ามามีอิทธิพลทาง เศรษฐกิจทางการเมือง ซึ่งจะกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2555) โดยการจัดการศึกษา ในพื้นที่ภาคใต้และการจัดการศึกษาตามแนวทาง พหุวัฒนธรรมศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ของสถานศึกษา โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่มีมุมมองต่อพหุวัฒนธรรมศึกษาที่แตกต่างและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผลของการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มองว่าพหุวัฒนธรรมศึกษาคือเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะ วัฒนธรรมและศาสนา การมีมุมมองดังกล่าวเป็นมุมมองที่แคบ มีผู้บริหารส่วนน้อย ที่มีมุมมองกว้างต่อพหุ วัฒนธรรมศึกษาโดยมองว่าพหุวัฒนธรรมศึกษานั้นหมายถึงการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความแตกต่าง ความ หลากหลายในมิติต่าง ๆ ไม่เพียงแค่ศาสนาและวัฒนธรรมเท่านั้น อย่างไรก็ตามมีผู้บริหารส่วนหนึ่งไม่มั่นใจว่าพหุ วัฒนธรรมศึกษาคืออะไร ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมศึกษา และ ชู พิณิจ เกษมณี (2547) ที่สำรวจแนวคิดเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมนิยมและสังคมพหุลักษณะ เกิดขึ้นจากการลุกขึ้น เรียกร้องสิทธิของกลุ่มวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ในสังคมใหญ่ รวมถึงการปลูกฝังความคิดใน การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้แก่กลุ่มคนในสังคม ซึ่งต้องพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติที่จำเป็น โดยผ่านกระบวนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

1.3.3 รูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตนี้ ยังคงใช้แนวทางการจัดการศึกษาที่นำมาจากส่วนกลาง โดยใช้เนื้อหาความรู้ที่กำหนดจากส่วนกลาง มาใช้สอนนักเรียน เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อม สำหรับการทดสอบระดับประเทศ ผู้บริหาร และครูส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าหลักสูตรจากส่วนกลาง ไม่เป็น อุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียนต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม และ ส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการศึกษาจะ ช่วยให้เด็ก ต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างดี และครูส่วนใหญ่มี ความเชื่อว่าจะไม่ จำเป็นต้องนำเนื้อหาทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตของนักเรียน ต่างเชื้อชาติ เข้ามา บูรณาการกับเนื้อหาของไทย แนวคิด ความเชื่อดังกล่าวนี้นี้มีลักษณะคล้ายกับแนวคิดของการผสมกลมกลืน (Assimilation) คือ การทำให้ผู้อพยพย้ายถิ่นได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาการ และวัฒนธรรมที่เป็นของเจ้าของประเทศ เพื่อให้ต่างเชื้อชาติเรียนรู้ความเป็นไทย ชื่นชมประเทศไทย จงรักภักดีต่อสถาบันของไทย มีวิถีชีวิตแบบคนไทย ซึ่งแนวคิดลักษณะนี้ ตั้งอยู่บนฐานของความวิตกกังวล หวาดระแวง

1.3.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ การเข้าค่ายพุทธบุตร การทำกิจกรรมวัน เด็ก วันแม่ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียน และผู้ปกครองไทย และต่างเชื้อชาติ ได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เป็นเวทีของการแสดงออกทางวัฒนธรรม เช่น การแต่งกาย อาหาร ภาษา ของกลุ่ม ต่าง ๆ ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดความรักสามัคคีกันมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะกิจกรรมดังกล่าวจะมี บรรยากาศของความร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย และในระหว่างความร่วมมือกันทำกิจกรรมนั้น นักเรียนและผู้ปกครองก็มีโอกาสได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ วัฒนธรรมของกันและกันมากขึ้น เกิดความสนิทสนม คั่นเคยกันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม (Banks, 2001) ที่เชื่อว่าการที่ผู้เรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ในมิติของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขันจะช่วยให้เด็กนักเรียนต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม เกิดการ ยอมรับและเคารพในวัฒนธรรมของผู้อื่นลดอคติที่เคยมีต่อกันได้

พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต่างเชื้อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มอญ พม่า จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างมาก เมื่อเทียบกับผู้ปกครองคนไทย โดยจะเป็นการเสียสละทั้งกำลังทรัพย์และกำลังกาย เมื่อมีการเชิญประชุมผู้ปกครองเหล่านี้จะมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน จะขาดก็เฉพาะที่เจ็บป่วยเท่านั้น ซึ่งเหตุที่ผู้ปกครองต่างชาติได้ความร่วมมือกับโรงเรียนและครูนี้ ได้รับการวิเคราะห์จากครูว่า ผู้ปกครอง เหล่านี้ต้องการให้บุตรของตนได้รับการรับรองจากครูและผู้บริหารโรงเรียน ภายหลังการสำเร็จการศึกษา เพื่อนำหลักฐานเหล่านี้ไปขอบัตรเพื่อการอยู่อาศัยในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องกฎหมาย หรืออาจเป็นไปได้ ว่าผู้ปกครองต่างชาติเหล่านี้เห็นความสำคัญของการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตน ประกอบกับ ตนเองเป็นผู้มาขออาศัย จึงไม่ยอมทำให้ครู ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีกับพวกตน ซึ่งคุณลักษณะของการให้ความร่วมมือ ของผู้ปกครองในโรงเรียนที่นักเรียน มีความแตกต่างทาง วัฒนธรรม ได้ส่งผลในทางบวกหลายประการ เช่น ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ครูได้ มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน วัฒนธรรม เช่น ในงานวันแม่ หรือวันเด็ก ผู้ปกครองไทย ผู้ปกครองต่างชาติ ก็จะทำอาหารคาวหวาน มาเลี้ยงพระหรือเลี้ยงเด็กทุกคนในโรงเรียน เด็กๆ ครูและผู้ปกครอง ได้มีโอกาสลิ้มลองรสชาติของอาหาร ของชาติต่างๆ ซึ่งการได้มีปฏิสัมพันธ์กันบ่อยครั้งเท่าใด ก็จะสามารถลดอคติ การแบ่งแยกระหว่างกลุ่ม ผู้ปกครอง และเพิ่มความร่วมมือ และการยอมรับ เคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น

1.3.5 สภาพการอยู่อาศัยและกิจกรรมในชุมชน เป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างทัศนคติที่ดีระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ เนื่องจากคนไทยจะเป็นเจ้าของที่ดินและเป็นนายจ้าง ในขณะที่คนต่างชาติ เป็นลูกจ้างทำงานในไร่ ในสวน ตั้งบ้านเรือนอยู่บนที่ดินของนายจ้าง ด้วยเหตุนี้ เด็กไทยกับเด็กต่างชาติซึ่งนอกจากจะพบกันที่โรงเรียนแล้ว นอกโรงเรียนก็ยังมีโอกาสได้เล่นกันอีก แม้ว่าเด็กไทยจะดูมีสถานะที่เหนือกว่าเด็กต่างชาติ แต่ด้วยความที่เป็นเพื่อนนักเรียนชั้นเดียวกันหรือโรงเรียนเดียวกัน มีกิจกรรมทำร่วมกันทั้งในและนอกโรงเรียน ก็เอื้อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกันได้

กิจกรรมที่คนไทยและต่างชาติทำร่วมกันในชุมชนอีกประการหนึ่ง คือ การไปทำบุญตักบาตร หรือ ทำกิจกรรมทางศาสนา เช่น ถวายเทียนพรรษา บวชพระ ซึ่งการนับถือศาสนาพุทธเหมือนกัน การใช้ศาสนสถานร่วมกัน นอกจากนี้พระบางรูปก็มีเชื้อชาติ พม่า มอญ กะเหรี่ยง หรือลาว ทำให้ทั้งสองฝ่าย ได้เรียนรู้ เข้าใจอุปนิสัยใจคอ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และวิถีปฏิบัติของกันและกัน ทำให้ เกิดความอดทนอดกลั้น และยอมรับในความแตกต่างของทั้งสองฝ่ายได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าบรรยากาศใน ชุมชนที่เป็นประชาธิปไตย เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เสมอภาคและยุติธรรมไม่มีการเลือกปฏิบัติ จะเป็นสภาพการณ์ที่ช่วยให้การจัดการศึกษาแนวพหุวัฒนธรรม ซึ่งยึดหลักปรัชญาของประชาธิปไตย เหมือนกัน สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้

2. การทดลองรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม

ผลจากการทดลองนำรูปแบบจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมมาใช้ในโรงเรียนทดลอง เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน ได้ผลสรุป แยกตามกลุ่มนักเรียนและครู ดังนี้

2.1 ครู

2.1.1 ภายหลังการทดลอง ครูในโรงเรียนทดลอง มีคะแนนความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านการลงมือปฏิบัติสูงกว่าครูในโรงเรียนควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความแตกต่างด้านการเห็นความสำคัญ

2.1.2 ภายหลังการทดลอง ครูในโรงเรียนทดลองและโรงเรียนควบคุม มีคะแนนการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม และคะแนนการรับรู้บรรยากาศพัฒนาธรรม ในโรงเรียนทั้งรายด้าน และโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบที่พบว่า ภายหลังการทดลอง ครูในโรงเรียนทดลองมีความ รอบรู้ในการจัดการศึกษาพัฒนาธรรม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านการลงมือปฏิบัติสูงกว่า ครูในโรงเรียนควบคุมเป็นเพราะ ก่อนที่จะทำการทดลอง ผู้วิจัยได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษาพัฒนาธรรม เป็นเวลา 1 วัน และในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยได้มีการติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านการลงมือปฏิบัติ สูงกว่ากลุ่มทดลอง ดังคำพูดของครูผู้สอนในโรงเรียนทดลอง ระหว่างการสนทนากลุ่ม ภายหลังการทดลอง

“เหมือนว่าครูก็ได้มีความรู้เพิ่มขึ้นไปอีก รู้เขา รู้เรา เมื่อก่อนนะ เขารู้แต่เรา ตอนนี้เรา รู้เขาแล้ว มันก็พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ได้ความรู้เพิ่มขึ้น”

ในส่วนของการเปรียบเทียบ ความรอบรู้ในการจัดการศึกษาพัฒนาธรรมด้านการเห็นความสำคัญ การยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมและการรับรู้บรรยากาศพัฒนาธรรม ซึ่งพบว่า ครูมีคะแนนดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาการทดลอง ประมาณ 3-4 เดือน ยังไม่นานพอที่จะเปลี่ยน เจตคติของครู ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาพัฒนาธรรม จากการสนทนากลุ่มครูในโรงเรียนทดลอง ภายหลังจากการทดลองเสร็จสิ้น ครูบางส่วนก็ยังคงมีความเชื่อ หรือ เจตคติเหมือนก่อนที่จะมีการ ทดลอง ดังคำพูด ต่อไปนี้

“เรามีความสุขดี ไม่มีปัญหาเรื่องมนุษยสัมพันธ์กับพวกเรา เวลาที่เราอยู่ในชุมชน เขาก็มีพม่า กะเหรี่ยง มอญ คนไทยก็มีแต่น้อย ซึ่งเขาก็ไม่ได้แบ่งแยก เพียงแต่เขาไม่ค่อยกล้า”

ในส่วนของการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม และการรับรู้บรรยากาศพัฒนาธรรม ในโรงเรียน ของครูโรงเรียนทดลองและโรงเรียนควบคุม ที่ไม่พบว่าแตกต่างกัน อาจเป็นเรื่องของเจตคติ ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในระยะเวลาอันสั้น การจะเปลี่ยนเจตคติของครูให้ยอมรับ อาจต้องใช้เวลาในการทดลอง และให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดในตัวนักเรียนอย่างชัดเจน

“ทัศนคติของตัวเองนี่ จะยอมรับเด็กต่างชาติมากขึ้น ตอนนี้ผมซื้อชุดกะเหรี่ยงมาชุดหนึ่งครับ”

ขณะสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเปิดประเด็น ถามว่าโครงการวิจัยนี้ ควรจะดำเนินการต่อหรือไม่ ครูคนหนึ่งกล่าวว่า

“ก็ควรจะทำต่อ เพราะว่าเด็ก ถ้าไม่สอนให้รักกัน เขาก็ไม่รักกันหรอก มันก็เหมือนเป็นการ จูตประกายให้เขา แต่ถ้าถามว่าหนักใจไหม ก็หนักใจ เรื่องภาระอื่น ที่มันจะต้องมีอีกนั่นแหละ แต่ก็ทำให้เรารู้จักพัฒนาธรรมเพิ่มขึ้น แต่ตอนนี้เราก็มีแกนสาร มีความรู้เพิ่มขึ้น”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งในระดับนโยบายชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่นักเรียนมีความแตกต่างทางเชื้อชาติวัฒนธรรม ควรออกนโยบาย และแนวปฏิบัติที่ ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา พหุวัฒนธรรมให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครู หรือการตั้งโรงเรียนต้นแบบ จัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และเผยแพร่ต่อไป

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรทำการศึกษาเพื่อถอดบทเรียนของโรงเรียนในเขตพื้นที่ ที่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่โดดเด่น และเป็นรูปธรรม ในการมุ่งส่งเสริมให้เด็กต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม และเด็กไทย เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน เกิดการยอมรับและเคารพ ในความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรม แล้วนำมาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นๆ ในเขตได้ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไป

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในสังกัด มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องกับการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม เช่น จัดการอบรมสัมมนา การนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสร้างโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการสำรวจสถานการณ์การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ทั้งกับครู และนักเรียนควรเพิ่มการสำรวจความตระหนักรู้ หรือ ความเข้าใจในวัฒนธรรม เพื่อจะได้ทราบว่า ทั้งครูและนักเรียน มีความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมของนักเรียนต่างวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด

2. ควรเพิ่มระยะเวลาการทดลองให้ยาวนานกว่า 1 ภาคเรียน เช่น เพิ่มขึ้น 1-3 ปี เพื่อให้คณะวิจัย และครูในโรงเรียนทดลอง ได้มีโอกาสปรับปรุงแบบกระบวนการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม พร้อมกันไปขณะทำวิจัย และการเพิ่มระยะเวลาการทดลองให้ยาวขึ้น อาจจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เจตคติต่อคนต่างวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

3. ควรมีการทดลองกับโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีบริบทและความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- ชูพินิจ เกษมณี. (2547). ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมพหุลักษณะ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ส่วนวิจัยและพัฒนาสถาบันวัฒนธรรมศึกษา.
- บัญญัติ ยงย่วน, จิระพันธ์ เดมะ และอินทรา หิรัญสาย. (2551). การสำรวจการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมของครูและนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- บัญญัติ ยงยวน และชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์ . (2551). การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมการยอมรับ
เสาหลักสี่ เรื่องศรี. (2549). การผลิตครูสู่ห้องเรียนพหุวัฒนธรรม. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2552). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในสังคมพหุวัฒนธรรม: การทบทวนแนวคิดทฤษฎีและการ
 ปฏิบัติ**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 20(1),
 1-16.
- Banks, James A. (2001). **Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and
 Teaching**. Boston: Allyn and Bacon.
- Choi, K. Y. (2000). **Activity plans of group games for social and emotional development of
 kindergarten children in Korea**. Paper Presented at the Association for Childhood
 Education International 2000 Annual Conference, Baltimore, Maryland.
- Gorham, Ephraim. (2007). **Multicultural Teaching Competence as Perceived by Elementary
 School Teachers**. (Online). Available: from <http://proquest.umi.com> Accessed
 (5/7/2007).
- Klein, Tracy E. (1992). **Teaching Tolerance : Prejudice Awareness and Reduction in
 Secondary Schools**. A thesis presented to the Faculty of the Dominican College
 Department of Education, California, May 1992.
- Kunzman, Robert. (2003). **Mutual understanding : The basis of respect and ethical
 education**. Philosophy of Education. (Online). Available : <http://google.com>.
 Accessed (1/12/2006).
- Lenox, Mary F. (2000). **Storytelling for young children in a multicultural world**. Early
 Childhood Education Journal, 28(2), 97-103.
- Lopez, A. I. (2001). **Teaching Strategies and Adaptation of Teachers in Multiculturally.
 Diverse Classrooms in Seventh-day Adventist K-8Schools in North**
- Smolen, Lynn A., Collins, Linda J., and Still, Kristine L. (2009). **Enhancing cultural
 understanding and respect with multicultural text sets in the k-8 classroom**. Ohio
 Journal of English Language Arts, 48(2), 18-29.
- Wan, Guofang. (2006). **Teaching diversity and tolerance in the classroom: A thematic
 storybook approach**. Education. 127 (1), 140-154.
- Wilson, Joseph E. (2006). **Investigating the Influence of Anti-racist Education in Achieving
 Prejudice Reduction Among Secondary Education Students**. (Online). Available:
<http://proquest.umi.com>. Accessed (30/8/2007).